

Boros Imre: A migránsválság bankjai

2016 július 31. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

Elképzelhet?, hogy nemcsak migráns-, de bankügyekben is forró ?szre számíthatunk, Olaszországgal a középpontban?

A második világháború utáni dollárközpontú pénzügyi rendszer keretei között évtizedekig úgy t?nt, hogy végképp elmúlt a tömeges bankcs?dök ideje, ami a fejlett világot a 19. század végén és az els? világháború el?tt sújtotta, kiváltképp az Egyesült Államokat. Amerikában a cs?dsorozatokat a magántulajdoni alapú központi bankrendszer, a Federal Reserve System 1913-as létrehozása sem tudta felejthet?vé tenni, hiszen az ilyen hullámok 1929 és 1933 között éppen az Egyesült Államokból indulva söpörtek végig a világgazdaságon.

Ugyancsak az amerikai piacról indulva, 2008 óta most ismét cs?dr?l cs?dre bukdácsol a nemzetközi pénzügyi rendszer. A bankcs?dök – f?ként, ha sorozatban fordulnak el? – mindig tetemes társadalmi károkkal járnak, visszaesik a gazdaság, növekszik a munkanélküliség, a szegénység gyorsan terjed. Ez szolgáltatja az indokot a hatóságoknak, hogy a cs?dök következményeinek felszámolásában ne az igazi kárvallottak, hanem mindig a bankok kapják a legkiemeltebb figyelmet, szanálásukhoz a társadalmak er?forrásait a kormányok er?n felül felhasználják.

A bankok mentése paradox módon éppen azok áldozatvállalásával történik, akik a cs?dök miatt a legtöbbet veszítették. Divatossá vált a mondás, hogy a bankok túl nagyok ahhoz, hogy tönkremenjenek. Különösen az európai bankcs?dök sz?nni nem akaró sorában tanulságos áttekinteni néhány ilyen esetet, illetve a bankmentés történetét. Mindenekel?tt azt kell megérteni, ami az 1929-33-as és a 2008-cal kezd?d? cs?dsorozat elindításában közös volt. Mindkét esetben lehet?sége volt a bankrendszernek, hogy az üzleteket ne csak a saját t?ke kockáztatásával végezze, hanem merészen bevonhatta a kockázatviselésbe a betétesek pénzét is.

A múlt század harmincas éveiben a válság tanulságaként megtiltották a hatóságok a bankoknak, hogy az ügyfelek pénzével sajátként bánva spekuláljanak. Az Egyesült Államokban még kötelez?en szét is választották a betétgy?jt? és hitelez? számlavezet? bankintézeteket (kereskedelmi bankok) a t?kepiaci m?veleteket saját er?b?l és az ügyfél megbízására végz? bankoktól (befektetési bankok). Németországban pedig betiltották a nem létez? részvények spekulatív célú eladását (a sortolást). Fél évszázad múltán mindezek a kártétemények akadályok nélkül lopakodtak vissza a rendszerbe a nyolcvanas évek óta eluralkodó deregulációs hullámban.

Az ellen?rz? hatóságok eszközeit megnyirbálták. A hatás nem sokáig váratott magára, az ügyfélpénzek legalizált kockáztatása máig tartó bajt okozott, tartósan veszélyezteti a nemzetközi pénzügyi rendszer m?ködését.

A legújabb bankcs?dsorozat kezdete óta eltelt majd egy évtized szolgált némi meglepetéssel, ami az egyes cs?dhelyzetek rendezését illeti. Kezdjük mindjárt az izlandi példával. Három magántulajdonú bank az izlandi gazdaság méreteit sokszorosan felülmúló spekulatív mérleget épített fel. Veszteségeik pótlására a betéteseknek (f?ként külföldieknek) magas hozamú befektetést ígértek. Amikor a cs?dök bekövetkeztek, a nemzetközi szervezetek (IMF, Európai Unió) nagyvonalú kölcsönöket ajánlottak a miniországnak, amib?l felt?késíthette volna a bankokat.

Cserében azt kérték, hogy az izlandi kormány szedje be az adófizet?kt?l a következ? évtizedben a visszafizetéshez szükséges összegeket.

Ez évente átlagban családonként mintegy tízmillió forintnyi adótöbblettel terhelte volna az adófizet?ket, jelent?s mértékben rontva az izlandi létnívót. A kormány által kezdeményezett népszavazás az ötletet elvetette, a pórul járt külföldi betéteseket végül, csendben, saját kormányaik kárpótolták. Tekintettel a sorozatban bekövetkez? cs?dökre, az Európai Bizottság törekedett újszer? cs?drendezési modellre is. Erre a ciprusi bankcs?dsorozat adott alkalmat. A hiányzó t?két itt a bankok hitelez?inek és betéteseinek bevonásával pótolták. Lakoljanak inkább a betétesek, ha a hatóságok képtelenek a szabályok betartatására.

Az európai betétesvédelmi szabályok szerinti százezer euró felett akarva-akaratlanul mindenki bankrészvényes lett. A bankbajok hamarosan átgy?r?ztek az államkasszákra, országok egész sorának kötvényeit már csak megfizethetetlenül drága hozamokkal jegyezték, vagy éppen megtagadták a jegyzésüket. Ezzel pedig az euró fennmaradása került veszélybe.

A más esetekben szokásos IMF-megoldás (kiigazító megszorítások) szóba sem jöhetett, hiszen a probléma mértékéhez a valutaalap sem rendelkezett megfelel? eszközzel, legfeljebb társfinanszírozóként (és pénzügyi

csend?rként) jöhetett szóba.

(Hazánk esete éppen erre volt példa 2008 és 2012 között.) A sorozatos bankmentésekhez szükséges eszközhalmazt (pénzügyi t?zfalat) az eurózóna tagországai adták össze, természetesen saját költségvetésük terhére. Mindez a legtöbb tagállam államadósságát nem kívánt magasságokba hajszolta. A ment?alapok eszközeivel néhány ország rogyadozó költségvetését sikerült id?legesen stabilizálni (Írország, Spanyolország, Portugália), majd Görögországban ugyanezekkel az eszközökkel a helyi bankrendszert is újrat?késítették, és egyben új tulajdonosok kezébe helyezték.

A sz?nni nem akaró bankproblémák ma már minden eddigi mértéket felülmúlóan az Európai Unió negyedik legnagyobb gazdaságában, Olaszországban jelentkeznek. A bankokban lév? nem fizet? hitelek állománya nagyobb, mint a teljes görög államadósság-állomány volt a válság kezdetén: csaknem négyszázmilliárd euró. A szabályok szerint – a ciprusi modellnek megfelel?en – a t?kerendezésbe be kellene vonni a kisbetéteseket is, akik szorgalmasan vásárolták a jó hozamú bankkötvényeket. (Ez az érvényes uniós bankcs?drendezési regula.)

A betétesek pénzének nagy része ezzel köddé válna. Lenne is ebb?l politikai földindulás, egy trendi migránsfogadó ország kormánya azonnal bukna. (Jórészt olasz hajók halásszák ki a Földközi-tenger vándorait, és ahelyett, hogy Líbia partjainál tennék ki ?ket, inkább Dél-Olaszországban nyitnak újabb táborokat.) Európa vezet?i hajlanak arra, hogy a szabályt ismét szelektíven alkalmazzák, tehát Olaszországra ne vonatkozzon.

Így ér össze a migránsválság és a bankcs?dök története. A kanonizált szabály helyett tegyék inkább lehet?vé az olasz államkasszának, hogy a veszteséges hitelek értékesítésekor a rossz hitelek vásárlóinak állami garanciát adjanak.

Az olasz államkassza jelenlegi, százharminc százalék feletti GDP-arányos kitettségét így növelnék újabb négyszázmilliárd euróval. Talán nem véletlen, hogy éppen Matteo Renzi olasz miniszterelnök invitálja az alapítókat unióment? tanácskozásra a Brexitre hivatkozva, takargatva a valós szándékot, hogy éppen Olaszországot mentse meg a közelg? államcs?dt?l.

Cserében Olaszország vállalja a trendi migránsbefogadást. Nem az Egyesült Királyság és a font, hanem az euró és az unió kerülhet bajba a most meglebegtetett megoldás miatt. Nincs az a pénz a ment?alapokban, ami megállíthatna egy olasz kötvényeladási hullámot.

Sem az Európai Központi Bank, sem annak elnöke, Mario Draghi nem lenne képes ilyen tömeg? kötvény felvásárlására. Az is kétséges, hogy a jelenlegi helyzetben az Egyesül Államokban a Federal Reserve megnyitná-e az eddig korlátlanul folyó pénzcsapjait Olaszország mentésére, mint tette azt 2008-ban egyes európai nagybankok érdekében. Elképzelhet?, hogy nemcsak migráns-, de bankügyekben is forró ?szre számíthatunk, Olaszországgal a középpontban?

Boros Imre - www.magyarhirlap.hu

Tisztelt olvasók!
Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következ? címen: https://twitter.com/syracuse73. illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: https://www.facebook.com/flagmagazin
- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu



Ajánló